

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA**Zadanie 1. 1 punkt**

paleolit

*(za poprawną odpowiedź przyznajemy 1 punkt)***Zadanie 2. 1 punkt**

Dramat	Dziejopisarstwo	Filozofia	Rzeźba
Ajschylos	Herodot	Demokryt	Fidiasz
Arystofanes	Tukidydes	Platon	Poliklet
Eurypides		Sokrates	

*(za 8 poprawnych odpowiedzi przyznajemy 1 punkt)***Zadanie 3. 1 punkt**

A – Heraklit,

B – Oktawian,

C – Sokrates;

*(za 2 poprawne odpowiedzi przyznajemy 1 punkt)***Zadanie 4. 1 punkt**

B – C – E – A – D

*(za poprawne uporządkowanie przyznajemy 1 punkt)***Zadanie 5. 1 punkt**

zdania fałszywe to C;

poprawne zadanie C z informacją: Ziemia Dobrzyńska, Kujawy;

*(za napisanie zdania C z poprawną informacją przyznajemy 1 punkt)***Zadanie 6. 1 punkt**

- akt lokacyjny
- wolność osobista chłopów
- renta pieniężna
- samorząd wiejski
- uregulowany stosunek prawny do ziemi

*(za napisanie dwu zmian przyznajemy 1 punkt)***Zadanie 7. 1 punkt**

najważniejsze skutki to B i E

*(za zakreślenie liter B i E przyznajemy 1 punkt)***Zadanie 8. 1 punkt***Za prawidłowe wypełnienie schematu i poprawne umieszczenie strzałek przyznajemy 1 punkt.*

Zadanie 9. 1 punkt

A – X, B – XVI, C – XVI, D – XVIII

*(za trzy poprawne odpowiedzi przyznajemy 1 punkt)***Zadanie 10. 1 punkt**

arkady, attyka;

*(za poprawne dwie cechy przyznajemy 1 punkt)***Zadanie 11. 2 punkty**

Przyczyny	Skutki
B, G	A, C, D, E, F, H

*(za poprawne wyselekcjonowanie przyczyn przyznajemy 1 punkt i za poprawne wyselekcjonowanie skutków przyznajemy 1 punkt; razem maksymalnie 2 punkty)***Zadanie 12. 1 punkt**

A – sejmik,

B – folwark,

C – sarmatyzm;

*(za dwie poprawne odpowiedzi przyznajemy 1 punkt)***Zadanie 13. 1 punkt**

A. Mieszko I 1

B. Jan Kazimierz 8

C. Zygmunt II August 7

D. Kazimierz Odnowiciel 2

E. Władysław Herman 3

F. Władysław Jagiełło 5

G. Przemysław II 4

H. Aleksander I Jagiellończyk 6

I. August II Mocny 9

*(za poprawne uporządkowanie przyznajemy 1 punkt)***Zadanie 14. 1 punkt**

A – czarna śmierć,

B – „sławetna rewolucja”,

C – Fronda;

*(za dwie poprawne odpowiedzi przyznajemy 1 punkt)***Zadanie 15. 2 punkty**

– daty w diagramie w kolejności: 1610 – 1658 – 1654 – 1672

– wprowadzono zasadę jednomyślności i utrudniono działalność ustawodawczą sejmu

*(za poprawne daty w diagramie przyznajemy 1 punkt i za wskazanie poprawnego skutku roku 1652 przyznajemy 1 punkt; razem maksymalnie 2 punkty)***Zadanie 16. 1 punkt**

insurekcja kościuszkowska, powstanie listopadowe, III powstanie śląskie

(za poprawne wskazanie wszystkich powstań, w których przeważały działania jednostek regularnych przyznajemy 1 punkt)

Zadanie 17. 3 punkty

(przyznajemy po jednym punkcie za poprawnie zaznaczony na mapie każdy rozbiór; maksymalnie 3 punkty)

Zadanie 18. 1 punkt

Kordian Juliusza Słowackiego	A
Nad Niemnem Elizy Orzeszkowej	C
Pan Tadeusz Adama Mickiewicza	A
Księgi narodu (...) Adama Mickiewicza	B

(za poprawne przyporządkowanie wszystkich dzieł przyznajemy 1 punkt)

Zadanie 19. 2 punkty

od lewej z nożami – Anglia – Niemcy – Rosja; po prawej stronie – Francja i Japonia
(przyznajemy 1 punkt za poprawne podanie dwóch państw, a drugi punkt przyznajemy za poprawne oznaczenie postaci numerem państwa; razem maksymalnie 2 punkty)

Zadanie 20. 1 punkt

Legiony Polskie
(za poprawną odpowiedź przyznajemy 1 punkt)

Zadanie 21. 1 punkt

poprawne cechy kryzysu to punkty to: B, C, E, F, H
(za zakreślenie wszystkich powyższych liter, które składają się na poprawną odpowiedź przyznajemy 1 punkt)

Zadanie 22. 1 punkt

A – Bolesław Bierut,
B – Stanisław Mikołajczyk,
C – Władysław Anders;
(za dwie poprawne odpowiedzi przyznajemy 1 punkt)

Zadanie 23. 2 punkty

– linia ciągła – układ (niemiecko-radziecki) o granicach i przyjaźni z (28) IX 1939 r.
– linia przerywana – układ (niemiecko-radziecki) Ribbentrop-Mołotow z (23) VIII 1939 r.
(za dwie poprawne odpowiedzi przyznajemy 2 punkty; po jednym punkcie za każdą poprawną odpowiedź)

Zadanie 24. 1 punkt

wojna koreańska	1950 – 1953
wojna sześciodniowa	1967
konflikt falklandzki	1982

(za dwie poprawne odpowiedzi przyznajemy 1 punkt)

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA**Zadanie 25. 2 punkty**

- założenie szpitala,
- zaopatrywanie ubogich w żywność;

1 pkt za podanie każdego celu

Zadanie 26. 4 punkty

- przyjęcie pod opiekę papieża,
- trwała własność nadań papieskich, królów i książąt,
- korzystanie z immunitetów,
- zwolnienie z dziesięciny,

ponadto dopuszczalne wymienienie uprawnień:

- uzyskanie reguły i nazwy Zakon Rycerski Braci Szpitala Jerozolimskiego Świętej Marii Domu Niemieckiego,
- prawo używania białego płaszcza i czarnego krzyża;

1 pkt za podanie każdego przywileju (ew. uprawniwnia)

Zadanie 27. 1 punkt

- centralizacja władzy,
- (ew. bezwzględne podporządkowanie wielkiemu mistrzowi, zasada hierarchiczności);

1 pkt za określenie zasady

Zadanie 28. 1 punkt

- Ziemia Chełmińska

1 pkt za wskazanie ziemi

Zadanie 29. 3 punkty

na tereny Prusów, Pomorza Gdańskiego, Wielkiego Księstwa Litewskiego, Żmudzi

1 pkt za podanie każdego terytorium

Zadanie 30. 2 punkty

powstaje państwo krzyżackie oraz państwo Kawalerów Mieczowych

1 pkt za podanie każdego państwa

Zadanie 31. 2 punkty

- decyzja księcia Władysława Łokietka, polecająca wezwanie na pomoc Zakonu Krzyżackiego,
- zdrada części mieszczaństwa Gdańska pochodzenia niemieckiego;

1 pkt za podanie każdej okoliczności

Zadanie 32. 4 punkty

przykładowe pytania:

- Kogo uznali rycerze Pomorza i Królestwa Polskiego za swego władcę po śmierci księcia Przemysława Wielkopolskiego?
- Czy Pomorze jest częścią Królestwa Polskiego?
- Jakim językiem mówią mieszkańcy?
- Kim byli i są ludzie mieszkający na Ziemi Dobrzyńskiej?
- Do jakiej rzeki rozciąga się Królestwo Polskie?
- Czy Ziemia Chełmińska jest częścią Królestwa Polskiego?

1 pkt za sformułowanie każdego poprawnego merytorycznie pytania;

Zadanie 33. 1 punkt

- Pomorze Gdańskie i Ziemia Chełmińska są integralną częścią Królestwa Polskiego,
- (ew. mieszkańcy tych ziem mówią po polsku);

1 pkt za poprawną odpowiedź

Zadanie 34. 3 punkty

- bezprawne zajmowanie majątków ludności,
- narzucanie swojej władzy, zniewolenie ludności,
- prowadzenie niesprawiedliwych wojen;

1 pkt za każdy zarzut

Zadanie 35. 5 punktów

	Ziemie oddane Polsce
	Prusy zakonne po 1466 r.
	granice Polski i państwa krzyżackiego w 1454 r.
	granice między Koroną a Wielkim Księstwem Litewskim
	granica północna Polski po pokoju toruńskim w 1466 r.

1 pkt za każde poprawne uzupełnienie legendy

Zadanie 36. 4 punkty

- dostęp do morza,
- rozwój handlu,
- rozwój gospodarczy państwa,
- możliwość eksportu,
- całość rzeki Wisły w granicach państwa polskiego,
- możliwość uzyskania dochodów z ceł;

1 pkt za każdą poprawną odpowiedź

Zadanie 37. 4 punkty**strona pruska**

- w wypadku ataku na Królestwo Polskie, który nastąpiłby „z racji owej ugody lub nadania lenna”, książę pruski udzieli pomocy z użyciem wszystkich sił i środków,
- w wypadku ataku na Królestwo Polskie z innych przyczyn, książę pruski wraz ze 100-osobowym oddziałem udzieli bezpłatnej pomocy w granicach państwa pruskiego;

strona polska

- w wypadku ataku na Księstwo Pruskie, który nastąpiłby „z racji owej ugody lub nadania lenna”, król polski udzieli pomocy z użyciem wszystkich sił i środków,
- w wypadku wojny prowadzonej poza granicami Prus, król Polski będzie płacił żołd oddziałowi 100-osobowemu na takich warunkach, jak innym wojskom najemnym;

1 pkt za każdą poprawną odpowiedź

Zadanie 38. 4 punkty**korzyści**

- likwidacja Zakonu Krzyżackiego,
- neutralizacja niebezpieczeństwa pruskiego,
- wzmocnienie Polski nad Bałtykiem,
- prawo apelacji ludności polskiej z terenów Prus,
- pomoc zbrojna Prus (uzyskanie sojusznika),

- powstanie nowego państwa, które mogło zabezpieczać północną granicę,
- uchronienie Polski od niebezpiecznego sąsiada,
- rozszerzenie terytoriów zależnych od Jagiellonów;

zagrożenia

- oddanie lenna pruskiego w ręce Hohenzollemów (potęga Hohenzollernów w Brandenburgii),
- niezadowolenie szlachty z postanowień układu krakowskiego (lenno zamiast inkorporacji),
- ewentualne dążenie Hohenzollernów do połączenia władzy w Prusach Książęcych i w Brandenburgii;

1 pkt za każdą poprawną odpowiedź

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA**Zadanie 25. 1 punkt**

wolna elekcja lub elekcja viritim
za poprawne nazwanie – 1 punkt

Zadanie 26. 2 punkty

prawo wypowiedzania posłuszeństwa królowi
za poprawną odpowiedź – 2 punkty

Zadanie 27. 2 punkty

- przybycie szlachty na pole elekcyjne, osobno, porządkiem wojewódzkim,
- wysłuchiwanie poselstw,
- obrady w kole;

za każdy poprawny element – 1 punkt

Zadanie 28. 2 punkty

- szopa,
- obrady senatu;

za podanie miejsca – 1 punkt i za określenie funkcji – 1 punkt

Zadanie 29. 6 punktów

- przybycie senatorów, ministrów i szlachty (wszystkie stany) na elekcję,
- wysłuchiwanie poselstw,
- dyskusja, spory stronnictw popierających kandydatów,
- głosowanie na kandydatów,
- ogłoszenie zwycięzcy po głosowaniu,
- nominacja kandydatów dokonana przez prymasa,
- zaprzysiężenie przez posłów francuskich paktów,
- ogłoszenie kandydatury przez marszałka,
- msza w kościele Św. Jana;

za 6 kolejnych, uporządkowanych chronologicznie, elementów opisu – 6 punktów

Zadanie 30. 1 punkt

Michał Korybut Wiśniowiecki
za pełne imię i nazwisko – 1 punkt

Zadanie 31. 1 punkt

(zwycięstwo nad Turkami) w bitwie pod Chocimiem
za poprawną odpowiedź – 1 punkt

Zadanie 32. 1 punkt

(hetman) Jan Sobieski
za podanie imienia i nazwiska – 1 punkt

Zadanie 33. 2 punkty

- zwycięstwo nad Turkami,
- wybitny wódz,
- popularność wśród szlachty;

za każdą poprawną informację - 1 punkt

Zadanie 34. 4 punkty

- książę Conti – przekupstwo, obietnica księdza de Polignac zdobycia Kamieńca,
 - elektor saski – poparcie cesarza i Moskwy, przejście na katolicyzm, obietnice;
- za wymienienie każdego pretendenta po 1 punkcie
za uzasadnienie wyboru każdego kandydata po 1 punkcie

Zadanie 35. 1 punkt

elektor saski (Fryderyk August Wettin)
za poprawną odpowiedź – 1 punkt

Zadanie 36. 3 punkty

obietnice dotyczące: polityki zagranicznej,
zobowiązań finansowych,
kwestii religijnych oraz obietnice wojskowe, terytorialne;

za wskazanie jednego typu obietnic 1 punkt

Zadanie 37. 1 punkt

Rosja, Austria, Prusy
za poprawną odpowiedź – 1 punkt

Zadanie 38. 2 punkty

- obawa przed wzrostem wpływów francuskich,
 - wystąpienie przeciw Stanisławowi Leszczyńskiemu,
 - wybór na tron polski kandydata popieranego przez te państwa;
- za każdą informację w wyjaśnieniu (zdający musi podać dwie różne) – 1 punkty

Zadanie 39. 1 punkt

obrona „wolności” Rzeczypospolitej
za poprawną odpowiedź – 1 punkt

Zadanie 40. 2 punkty

[„Tron polski elekcyjnym przez familie mieć na zawsze chcemy i stanowimy.”]; zniesienie wolnej elekcji, wprowadzenie dziedziczności tronu poprzez wybór dynastii
za każdą poprawną informację – 1 punkt

Zadanie 41. 2 punkty

„Dynastia przyszłych królów polskich zacznie się na osobie Fryderyka Augusta, [...], którego sukcesorom (...) tron polski przeznaczamy.”
za właściwie zacytowany fragment – 2 punkty
za niepełny – 1 punkt

Zadanie 42. 2 punkty

desygnowano na tron polski Fryderyka Augusta elektora saskiego (nie było elekcji, gdyż tron przeznaczono elektorowi saskiemu Fryderykowi Augustowi)
za poprawną pełną odpowiedź (jak wyżej) – 2 punkty
za niepełną – 1 punkt

Zadanie 43. 4 punkty

przykładowe odpowiedzi:

- niekorzystny dla państwa okres bezkrólewia,
- upadek odpowiedzialności za losy państwa,
- przekupstwo szlachty,
- ingerencja państw ościennych w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej,

Egzamin maturalny z historii – maj 2003
Arkusz II – czasy nowożytne do roku 1815

- rywalizacja obcych dworów o tron polski;
za każdą informację – 1 punkt

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA**Zadanie 25. 2 punkty**

Interpretacja odnosi się do obrazu G1. Stańczyk z obrazu G1 jest bowiem Stańczykiem refleksyjnym, roztropnym, zatroskanym – a więc takim, o jakim mówi Tarnowski. Stańczyk z obrazu G2 przyjmuje natomiast pozę błazna.

1 pkt za prawidłowe wskazanie obrazu G1

2 pkt za prawidłowe wskazanie obrazu i właściwe uzasadnienie

Zadanie 26. 2 punkty

Zdający musi wskazać na wyraźny kontrast sytuacji Polaków żyjących w 2-giej poł. XIX w. w Warszawie (a więc pod panowaniem rosyjskim) i Polaków żyjących w Krakowie (czyli w zaborze austriackim). W Warszawie: brak jakichkolwiek swobód, terror symbolizowany jest przez żandarmów i Cytadelę, brak wolności nauki w języku polskim, za czym stoi kurator warszawskiego okręgu szkolnego – Apuchtin.

W Krakowie zupełnie inaczej: dużo swobód politycznych, polska administracja i szkolnictwo, współdziałanie w rządzeniu monarchią Habsburgów („teki ministerialne”), własne instytucje życia politycznego i kulturalnego.

1 pkt za wypowiedź niepełną

2 pkt za pełną, poprawną merytorycznie wypowiedź

Zadanie 27. 2 punkty

W roku 1886. Sposób rozwiązania: $1874 + 12 = 1886$. Pierwsza liczba to rok urodzenia Tadeusza Boya-Żeleńskiego, podany w nawiasie. To, że w dwunastym roku życia autor rozpoczął swoje „badania” nad stańczykami dowiadujemy się z tekstu („Nie wyrobiony politycznie, nie wiedziałem w dwunastym roku życia, co jest „kocia muzyka”, co Popiel i co stańczyk”)

1 pkt za właściwe podanie sposobu rozwiązania, ale z błędnym wynikiem

2 pkt za wskazanie prawidłowej daty i podanie prawidłowego sposobu rozwiązania

Zadanie 28. 3 punkty

Mianem „tromtadracja” i „warchoły” określali stańczycy demokratów, ci zaś na stańczyków mówili: „serwilizm, trójlojaliści”. Te epitety padały szczególnie w okresie walki do Sejmu krajowego we Lwowie lub do wiedeńskiej Rady Państwa.

Stańczycy zarzucali demokratom szafowanie obietnicami bez pokrycia (pustymi frazesami) oraz polityczne awanturnictwo (stąd „warchoły”). Demokraci natomiast ostrze swoich zarzutów kładli na przesadną „poprawność polityczną” wobec zaborcy, wręcz służalczość (stąd „serwilizm”)

1 pkt za prawidłową odpowiedź na pierwsze z pytań

2 pkt za prawidłową odpowiedź na pierwsze z pytań i częściowo poprawne wyjaśnienie, będące odpowiedzią na drugie z pytań

3 pkt za prawidłową i pełną odpowiedź na obydwa pytania

Zadanie 29. 3 punkty

Politycznym antenatem stańczyków był Hotel Lambert. Zdaniem Feldmana wspólna dla obydwu ugrupowań była niewiara w demokrację, ufność w skuteczność zabiegów dyplomatycznych, mających podtrzymać sprawę polską na arenie międzynarodowej oraz program pracy organicznej jako antidotum na politykę konspiracji. Różnica między Hotelem Lambert a stańczykami leżała w niuansach polityki dyplomacji. Hotel Lambert stawiał na Francję, stańczycy zaś na Austrię.

1 pkt za prawidłowo wskazanego antenata

2 pkt za prawidłowo podanego antenata i wskazanie tylko wspólnych (lub tylko odrębnych) elementów programu Hotelu Lambert i stańczyków

3 pkt za pełną i poprawną odpowiedź

Zadanie 30. 1 punkt

Sprzeczność dotyczy podawania przez Feldmana daty powstania „Teki Stańczyka”. Wpierw wskazuje on na rok 1868 (kiedy podaje tytuł książki Kalinki „Ostatnie lata panowania Stanisława Augusta”). Niżej zaś podaje rok 1869 jako datę powstania „Teki Stańczyka” („Jako enfants terribles występują redaktorzy „Przeglądu pol.” w r. 1869 z „Teką Stańczyka”[...]).

1 pkt za wskazanie sprzeczności

Zadanie 31. 4 punkty

Zdający powinien wskazać następujące argumenty uzasadniające tezę:

- rok 1866 to rok klęski Austrii z Prusami w bitwie pod Sadową, której skutkiem były głębokie przeobrażenia ustrojowe w c.k. monarchii (wiedza pozaźródłowa);
- rok 1866 rok powstania „Przeglądu Polskiego” w Krakowie (wiedza źródłowa);
- rok 1866 to rok powstania środowiska późniejszych stańczyków (wiedza źródłowa);
- przewartościowanie założeń polityki ogólnoaustriackiej (wiedza pozaźródłowa)
- przewartościowanie polityki polskiej w Galicji (wiedza źródłowa)
- znaczenie „terapii szokowej” służącej stańczykom na wskazanie pozytywnych dróg rozwoju społeczeństwa i narodu polskiego pod zaborem austriackim (wiedza źródłowa)

1 pkt za poprawne wskazanie jednego argumentu

2 pkt za poprawne wskazanie dwóch argumentów

3 pkt za poprawne wskazanie trzech argumentów

4 pkt za poprawną wypowiedź, zawierającą przynajmniej 4 różne argumenty uzasadniające tezę

Zadanie 32. 3 punkty

„Teki Stańczyka” – był to cykl artykułów drukowanych na łamach „Przeglądu Polskiego”, pisanych przez hr. St. Tarnowskiego, J. Szujskiego i Stanisława Koźmiana. W satyrycznej formie sformułowali oni odejście od romantycznych zasad polityki polskiej i oparcie ich na racjach rozumu.

Obaj autorzy zgadzają się co do faktu, że „Teki Stańczyka” była politycznym pamfletem. Różnią się natomiast w jego ocenie. Feldman, powołując się na opinię Pawła Popiela, uważa „Tekę” za „nutę fałszywą”. Natomiast Chłędowski jest zdania, że: „Teki Stańczyka [była] najznakomitszym pamfletem, jaki nowsza wydała literatura”.

1 pkt za prawidłowe podanie, czym była „Teki Stańczyka”

2 pkt za prawidłowe podanie, czym była „Teki Stańczyka” i wskazanie albo wspólnych, albo różnych elementów występujących w obu źródłach, a dotyczących „Teki Stańczyka”

3 pkt za pełną i poprawną odpowiedź

Zadanie 33. 2 punkty

Wyrażenia uzasadniająca tę tezę:

- „rozbiór Polski wziął chrzest misji apostołskiej”
- „jasną gwiazdą lśni despotyzm”
- „Targowicy patriotyzm”

- „Kościuszko to był wariat, co buntował proletariatu!”
- „król Herod dobroczyńcą był dla sierot”

1 pkt za prawidłowe przytoczenie jednego wyrażenia

2 pkt za prawidłowe przytoczenie więcej niż jednego wyrażenia

Zadanie 34. 2 punkty

„Historyczną nową szkołę” zainaugurował Walerian Kalinka, publikując „Ostatnie lata panowania Stanisława Augusta”

1 pkt za wskazanie nazwiska Kalinki lub tytułu książki

2 pkt za pełną i prawidłową odpowiedź

Zadanie 35. 2 punkty

Stańczyk z „Wesela” nawiązuje do obrazu G2 „Dzwon Zygmunta” („błazen”). Natomiast dziennikarz Stańczyka odnosi do obrazu G1 „Stańczyk” („wielki mąż”)

1 pkt za częściowo prawidłową odpowiedź

2 pkt za pełną i prawidłową odpowiedź

Zadanie 36. 3 punkty

Stańczyk z „Wesela” operuje tu ironią. Kaduceus, w starożytności symboliczna laska heroldów, pełni tu rolę błazeńskiej laski, za pomocą której Dziennikarz ma przewodzić narodowi. Słowa: „mąć nim wodę, mąć! Rządź!” wskazują, że ów kaduceus ma służyć zatarciu czystości zasad polityki polskiej, jej swoistej relatywizacji.

1 pkt za prawidłowe wyjaśnienie znaczenia słowa „kaduceus”

2 pkt za prawidłowe wyjaśnienie znaczenia słowa „kaduceus” i wskazanie ironicznego kontekstu jego użycia

3 pkt za pełną i spójną wypowiedź, w której zdający określi pojęcie „kaduceus”, wskaże kontekst jego użycia przez Stańczyka z „Wesela” oraz podkreśli ironiczny charakter tej wypowiedzi

Zadanie 37. 3 punkty

Boy – pozytywny

Feldman – negatywny

Chłędowski – apologetyczny

Wyspiański – krytyczny

1 pkt za dwa prawidłowe wskazania

2 pkt za trzy prawidłowe wskazania

3 pkt za cztery prawidłowe wskazania

Zadanie 38. 2 punkty

Stosunek stańczyków do tradycji romantycznej i narodowowyzwoleńczej był krytyczny. Przyczyną było fiasko narodowowyzwoleńskich zrywów Polaków, zwłaszcza klęska powstania styczniowego.

1 pkt za samo wskazanie krytycznego stosunku stańczyków do tradycji romantycznej i narodowowyzwoleńczej

2 pkt za pełną i prawidłową odpowiedź

Zadanie 39. 6 punktów

STAŃCZYK – 1. błazen ostatnich Jagiellonów (rozślawiony poprzez cykl obrazów Jana Matejki oraz poprzez „Wesele” Stanisława Wyspiańskiego). 2. symbol ugrupowania krakowskich konserwatystów 2-giej poł. XIX wieku, będący dla nich uosobieniem

dalekowzrocności politycznej, dla ich przeciwników zaś - uosobienie lojalizmu i błazenady politycznej. 3. nazwa członka ugrupowania stańczyków.

1 pkt za wskazanie jednego kontekstu

2 pkt za wskazanie dwóch kontekstów

3 pkt za wskazanie 3 kontekstów

STAŃCZYCY – potoczna nazwa konserwatystów krakowskich, ugrupowania powstałego w Krakowie w 2-giej poł XIX wieku. Nazwa wzięła się od pamfletu politycznego „Tekę Stańczyka”, opublikowanego w 1869 roku w „Przeglądzie Polskim”. Do czołowych polityków tego ugrupowania należeli: Stanisław Tarnowski, Józef Szujski, Stanisław Koźmian. Ich program polityczny opierał się na ugodzie z Austrią, dzięki której za cenę lojalizmu Galicja otrzymała w obrębie monarchii Habsburgów bardzo szeroką autonomię.

1 pkt za niepełną wypowiedź, dającą tylko jedną informację o stańczykach (np. wyjaśnienie genezy ich nazwy)

2 pkt za wypowiedź dającą dwie informacje o stańczykach

3 pkt za pełną wypowiedź, dającą przynajmniej 3 informacje o stańczykach